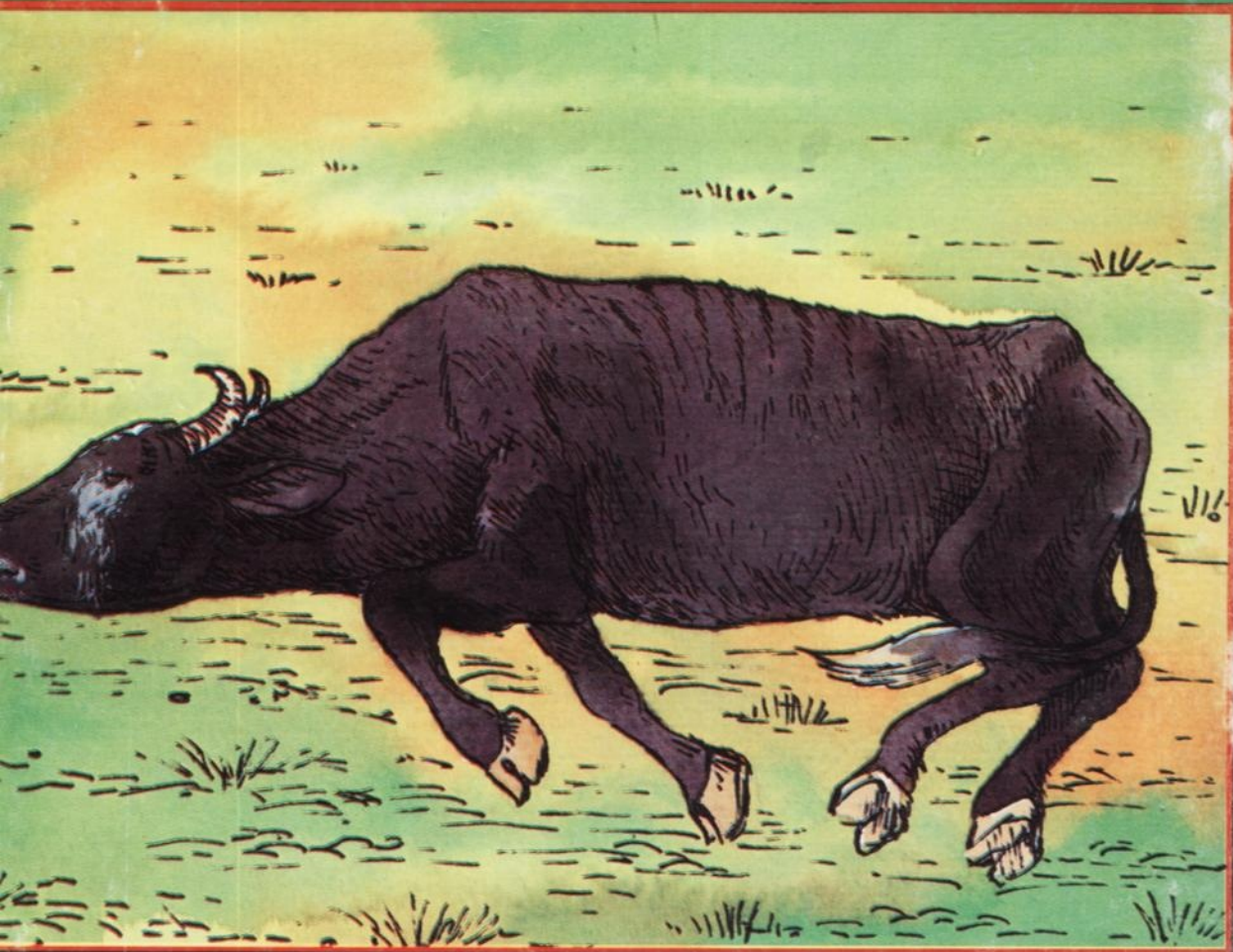

بیماری طاعون گاوی را بهتر بشناسیم

نشریه ترویجی ۳۹

بیماری طاعون گاوی

را بهتر بشناسیم

لای و ویروته انتقال میابد و در صورتی که ویروس در بدن ویروسه و یا با لمس ویروسه در بدن ویروسه
میباشد و ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه
نشانهای بیماری در بدن ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه
میباشد و ویروسه در بدن ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه و ویروسه در بدن ویروسه

نشریه ترویجی ۳۹

معاونت ترویج و مشارکت مردمی

موسسه تخصصی زبان و ترجمه

موسسه تخصصی زبان و ترجمه

- این نشریه توسط اداره تدوین متون مرکز نشر و تصویر، به سفارش دفتر ترویج و با همکاری مدیریت ترویج و مشارکت مردمی جهاد استان فارس تهیه و تنظیم گردیده است تا به صورت رایگان در اختیار روستاییان عزیز قرار گیرد.
- بدین وسیله از مساعدت و همکاری کارشناسان سازمان دامپزشکی در تهیه این نشریه سپاسگزاری می‌شود.

■ عنوان: بیماری طاعون گاوی را بهتر بشناسیم

■ نویسندگان: دکتر سعید حسین زاده - مهندس محمد رضارستگار

■ حروفچینی و صفحه آرائی: آتلیه گرافیک مرکز نشر و تصویر

■ نوبت و زمان چاپ: چاپ اول - زمستان ۷۴

■ تعداد: ۱۰۰۰۰ جلد

■ نظارت بر چاپ: شرکت صالحان روستا

■ نشانی: تهران - خیابان ولی عصر - خیابان بزرگمهر - شماره ۵۲ - مرکز نشر و تصویر

مقدمه

بسیاری از استیجابات غذایی انسانها از دامها به دست می آید و در بین دامها گاو در تولیدات غذای تغذیه مهمی دارد.

می دانید که جمعیت جهان و همین طور جمعیت کشورهای تولیدکننده و مصرف کننده گوشت می شود به همین دلیل نیاز به مراد غذایی، مخصوصاً تولیدات دامی نیازمند است. ۱- می گردد. برای رفع این نیازها باید تولیدات دامها را بالا ببریم. ۲- تولیدات دامی -

فهرست مطالب

- ۵ مقدمه
- ۶ طاعون گاوی چیست ؟
- ۷ راههای انتقال بیماری کدامند ؟
- ۸ نشانه های بیماری طاعون گاوی چیست ؟
- ۹ چگونه بیماری تشخیص داده می شود ؟
- ۱۰ آیا برای بیماری طاعون گاوی درمانی وجود دارد ؟
- ۱۱ ویروس بیماری به چیزی حساس است ؟
- ۱۲ راههای پیشگیری و کنترل بیماری کدامند ؟
- ۱۷ خلاصه مطالب
- ۱۸ خودآزمایی

استفاده کنندگان این نشریه:

- ۱ - دامداران
- ۲ - روستاییان
- ۳ - عشایر
- ۴ - تمامی کسانی که به شکلهای مختلف با دامداری سروکار دارند.

خواننده عزیز، شما با مطالعه این نشریه می توانید:

- ۱ - راههای مبتلا شدن دام را به بیماری طاعون گاوی به خوبی تشخیص دهید.
- ۲ - نشانههای بیماری طاعون گاوی را نام ببرید.
- ۳ - بهترین راه پیش گیری از بیماری طاعون گاوی را تشخیص دهید و در زمان مناسب به آن عمل کنید.
- ۴ - در صورت روبه رو شدن با مورد مشکوک، بدانید چه اقدامی باید انجام دهید.
- ۵ - دامهای تلف شده را با رعایت نکات بهداشتی از بین ببرید.

مقدمه

بسیاری از احتیاجات غذایی انسان‌ها از دام‌ها به دست می‌آید و در بین دام‌ها گاو در تولیدات دامی نقش مهمی دارد.

می‌دانید که جمعیت جهان و همین‌طور جمعیت کشور ما روز به روز بیشتر می‌شود. به همین دلیل نیاز به مواد غذایی، مخصوصاً تولیدات دامی نیز زیاده‌تر می‌گردد. برای رفع این نیازها باید تولیدات دام‌ها را بالا ببریم.

یک گاودار خوب برای موفقیت در کار خود باید خیلی از چیزها را بداند. به طور مثال باید در زمینه‌های مدیریت، پرورش، پیش‌گیری از بیماری‌ها و... اطلاعات و آگاهی‌های لازم را داشته باشد. در این صورت بر مشکلات غلبه کرده و در کار خود موفق خواهد شد.

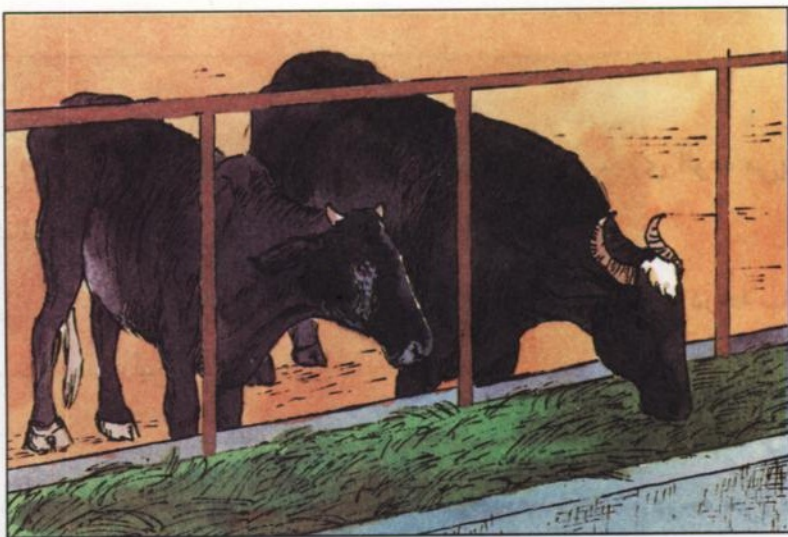
در کار دامداری، آگاهی از بیماری‌های دامی بسیار مهم است. در این نشریه ترویجی سعی کرده‌ایم شما را با بیماری طاعون گاوی آشنا کنیم و راه‌های شناسایی و پیش‌گیری از این بیماری را به شما معرفی کنیم؛ تا با عمل کردن به نکته‌ها و راهنمایی‌های ارائه شده، دام‌های شما سالم بمانند و تولیدات و درآمد شما زیاده‌تر بشود.

طاعون گاوی چیست؟

طاعون گاوی یکی از بیماری‌های مهم در بین نشخوارکنندگان است. یکی از حساس‌ترین دام‌ها نسبت به این بیماری گاو است. ولی طاعون نشخوارکنندگان در گاو میش، گوسفند، بز و شتر هم دیده می‌شود (تصویر شماره ۱). به طور کلی در هر نقطه‌ای که بیماری وجود داشته است، گاو‌ها نسبت به آن مقاومت بیشتری پیدا کرده‌اند.

تصویر شماره ۱: نشخوارکنندگان به خصوص گاو به بیماری طاعون گاوی مبتلا می‌شوند.

تصویر شماره ۳: وجود یک گاو بیمار در گله، سبب بیمار شدن گاوهای دیگر از راه های مختلف از جمله آلوده شدن خوراک می شود.

بیماری طاعون گاوی با بیماری خطرناک طاعون که از جوندگانی مانند موش به توسط کک‌ها به انسان منتقل می‌شود و بیماری مشترک بین انسان و دام است، تفاوت دارد. طاعون گاوی بیماری مخصوص نشخوارکنندگان، به ویژه گاو است.

راه‌های انتقال بیماری کدامند؟

بیماری طاعون گاوی از راه آلوده شدن غذای دام سالم به خون، ادرار، مدفوع و آب دهان و آب بینی گاو بیمار، انتقال پیدا می‌کند (تصویر شماره ۲).

تماس مستقیم گاوها با گوسفند و بز، باعث آلودگی این حیوانات می‌شود. به طور کلی تماس مستقیم یا غیر مستقیم دام‌های آلوده با دام‌های سالم موجب این بیماری در میان دام‌ها می‌شود. در مرحله شدید بیماری، ویروس بیماری در تمام بافت‌ها و مایع‌های بدن دام وجود دارد. بنابراین دفع ویروس از راه‌هایی که گفتیم، موجب آلودگی دام‌های حساس می‌شود.

نکته مهم، واگیری بسیار بالای بیماری است. به همین دلیل این بیماری تلفات بالایی در دام‌های مبتلا ایجاد می‌کند.

نشانه‌های بیماری طاعون گاوی چیست؟

دوره پنهان بودن بیماری یعنی دوره‌ای که دام به بیماری آلوده می‌باشد، اما نشانه‌های بیماری را نشان نمی‌دهد، ۳ تا ۸ روز است.

۱ - یکی از نشانه‌های ظاهری بیماری، تب بالا (از ۴۰ تا ۴۱ درجه سانتیگراد) است. تب، اولین نشانه بیماری به حساب می‌آید.

۲ - همچنین دام، نشخوار نمی‌کند و حالت خمودگی پیدا می‌کند. توجه داشته باشید که ممکن است پس از این مرحله، تب دام قطع شود و درجه حرارت بدن به کمتر از حالت طبیعی نیز برسد. این حالت به دلیل ضعف و ناتوانی حیوان به وجود می‌آید. پس از این مرحله، دام می‌میرد.

۳ - از نشانه‌های دیگر بیماری دام، زخم‌هایی است که در دهان، سقف دهان، لثه‌ها، زبان و زیر زبان به وجود می‌آید. این زخم‌ها خون ریزی هم می‌کنند (تصویر شماره ۳).

تصویر شماره ۳: وجود زخم در دهان، از نشانه‌های بیماری طاعون گاوی است.

تصویر شماره ۳:
زخم در زیر زبان
و گوشه لبها از
نشانه‌های بیماری
طاعون گاوی
است.

- ۴ - دام به اسهال شدید، بدبو و آبکی دچار می‌شود.
- ۵ - بینی و چشم دام، ترشحات چرکی شدید دارد (تصویر شماره ۴).
- ۶ - تنفس دام با مشکل روبه‌رو می‌شود.
- ۷ - بیشتر وقت‌ها، ۲ تا ۶ روز پس از شروع نشانه‌های ظاهری بیماری، گاو می‌میرد. اما ممکن است بعضی از دام‌ها ۲ تا ۳ هفته نیز در برابر مرگ مقاومت کنند. اما مرگ و میر دام‌های مبتلا به بیماری طاعون گاوی بسیار بالاست.

تصویر شماره ۴: ترشحات چرکی در گوشه چشم و اطراف سوراخ بینی از نشانه های بیماری طاعون گاوی است.

چگونه بیماری تشخیص داده می شود؟

بیماری طاعون گاوی بر اساس نشانه های ظاهری، تاریخچه بیماری در منطقه و زیاد بودن مرگ و میر دام ها تشخیص داده می شود. اما تشخیص قطعی، حتماً باید به وسیله دکتر دامپزشک و آزمایشگاه انجام شود.

آیا برای بیماری طاعون گاوی، درمانی وجود دارد؟

هیچ راه درمانی برای بیماری طاعون گاوی وجود ندارد. دام بیمار به دلیل اسهال شدید و کم شدن آب، املاح و خون بدن، تلف می شود (تصویر شماره ۵). بنابراین باید از به وجود آمدن این بیماری پیشگیری شود. این کار با واکسیناسیون و قرنطینه مرزی امکان دارد.

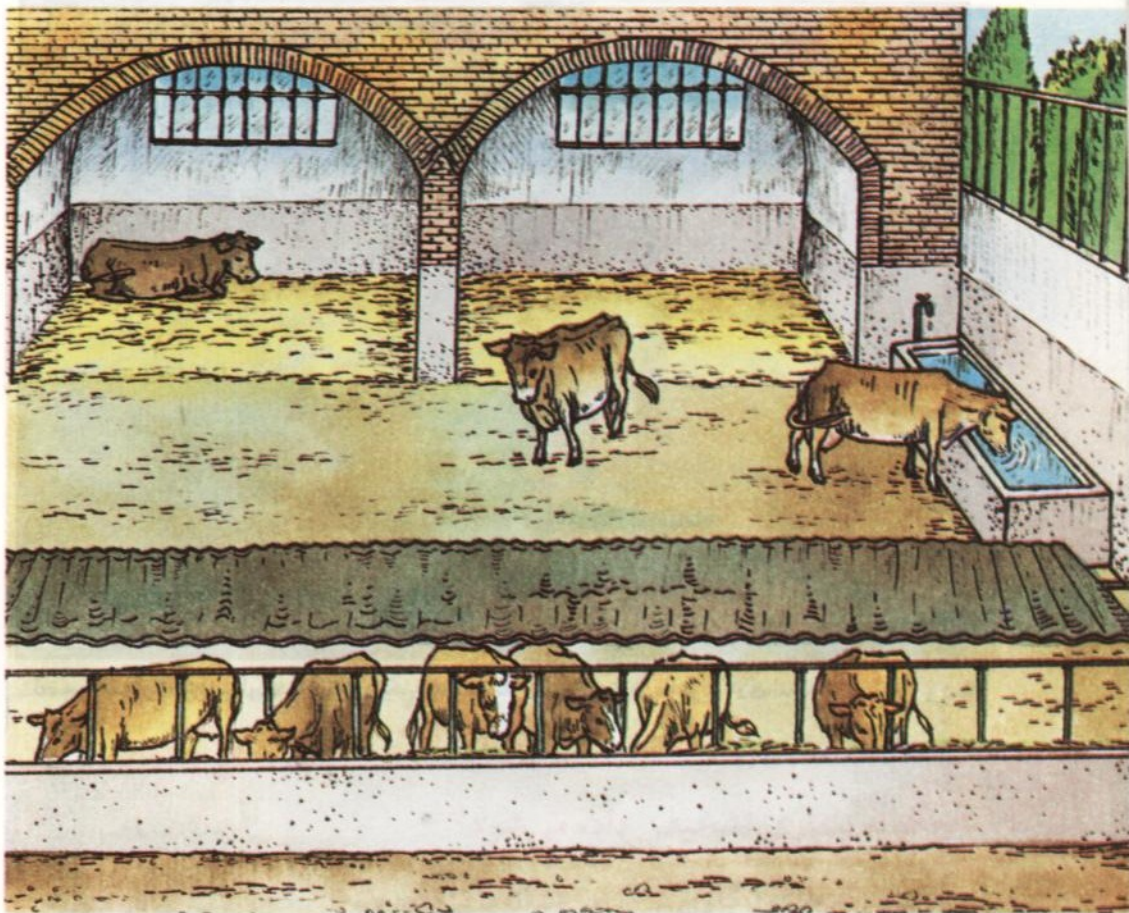

تصویر شماره ۵: اسهال شدید، بدبو و آبکی از علامت های مهم بیماری طاعون گاوی است.

ویروس بیماری به چه چیزی حساس است؟

سعی کنید جایگاه نگهداری گاوها، سرد و نمناک نباشد. زیرا ویروس طاعون گاوی نسبت به سرما مقاوم است.

جایگاه نگهداری گاوها به نحوی ساخته و یا اصلاح شود که نور مستقیم خورشید به آنجا بتابد. زیرا ویروس طاعون گاوی به نور آفتاب حساس است و در مدت حدود ۲ ساعت از بین می رود (تصویر شماره ۶).

تصویر شماره ۶: تابیدن نور خورشید به جایگاه دام‌ها سبب جلوگیری از بیماری طاعون گاوی می‌شود.

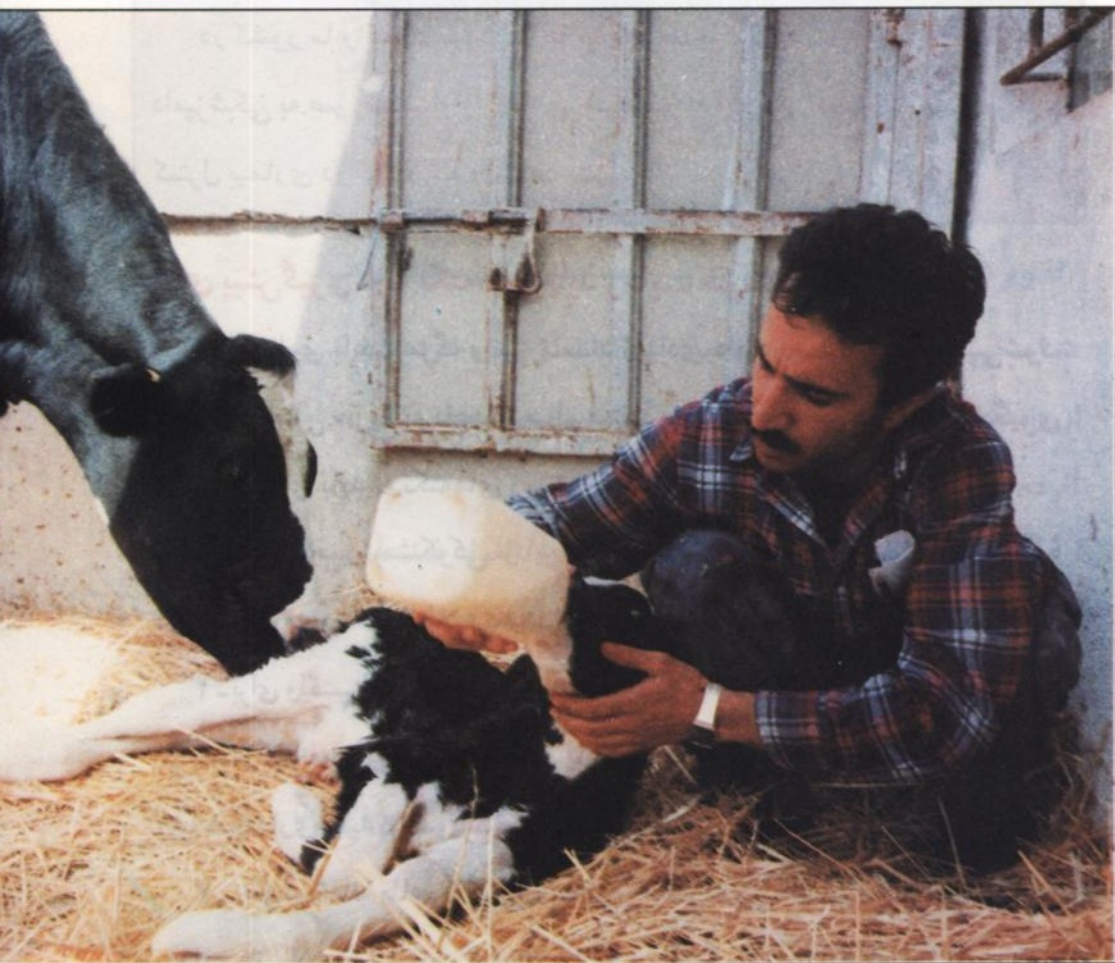
راه‌های پیش‌گیری و کنترل بیماری کدامند؟

- ۱ - واکسیناسیون: بهترین و راحت‌ترین راه پیش‌گیری بیماری، انجام واکسیناسیون است. در صورتی که این عمل درست انجام شود، دام‌ها در برابر بیماری ایمنی بالایی به دست می‌آورند و به این بیماری مبتلا نمی‌شوند.
- ۲ - قرنطینه مرزی: بیماری طاعون گاوی در کشورهای همسایه، مانند عراق و ترکیه وجود دارد و دام‌های آنها در برابر آن مقاوم شده‌اند. اما در کشور ما این بیماری باعث تلفات شدید دام‌ها می‌شود. بنابر این هنگام ورود دام‌هایی مانند

گاو و گوسفند از مرز این کشورها باید این دامها به طور کامل کنترل شده و در قرنطینه قرار گیرند.

۳ - خوراندن آغوز به گوساله: راه دیگر به وجود آوردن ایمنی و پیشگیری از بیماری، خوراندن آغوز گاوهای واکسینه شده به گوساله آنها است. این کار نیز موجب ایمنی موقت گوساله می شود (تصویر شماره ۷).

تصویر شماره ۷: به گوساله های خود آغوز بخورانید تا آنها در مقابل بیماری های مختلف مقاوم شوند.

باید توجه کنید که خوراندن آغوز در روزهای اول تولد به گوساله (به خصوص روز اول) باعث ایجاد مقاومت نسبت به بسیاری از بیماری‌ها از جمله طاعون گاوی، به صورت موقت خواهد شد.

در صورتی که گاوی از بیماری طاعون گاوی نجات پیدا کند، تا آخر عمر نسبت به آن مقاوم می‌شود. اما خوب است توجه کنید که تعداد این دام‌ها بسیار کم است.

در کشور ما واکسیناسیون گاوها بر ضد طاعون گاوی، به وسیله سازمان دامپزشکی به صورت مداوم انجام می‌شود. انجام این کار تا حدود زیادی باعث کنترل بیماری در کشور شده است.

برای پیش‌گیری، چه نکته‌هایی باید رعایت شود؟

این بیماری باعث مرگ و میر تعداد زیادی دام در مدتی کوتاه می‌شود. همچنین خیلی سریع به دام‌های سالم منتقل می‌شود. به همین دلیل در پیشگیری از این بیماری باید به نکته‌های زیر توجه کنید:

۱- اگر با مورد مشکوکی از این بیماری روبه‌رو شدید، خیلی زود به اداره دامپزشکی محل خود اطلاع دهید.

۲- برای واکسیناسیون دام‌های خود با مأمورین سازمان دامپزشکی همکاری کنید.

۳- از جابه‌جایی دام‌های بیمار یا مشکوک به بیماری، تا روشن شدن وضع آنها خودداری کنید (تصویر شماره ۸).

۴- خوشبختانه طاعون گاوی، بیماری مشترک بین انسان و دام نیست. این بیماری انسان را بیمار نمی‌کند. اما از مصرف گوشت دام‌های بیمار بدون

تصویر شماره ۸: جابه جا کردن دام های بیمار سبب انتشار بیماری در منطقه می شود.

هماهنگی با دامپزشک و یا بازرسان بهداشت گوشت، خودداری کنید. زیرا یکی از راه های مهم انتشار بیماری در بین گاوهای سایر مناطق کشور، پخش گوشت آلوده در مراکز فروش گوشت است.

۵- محل نگهداری دام های آلوده و بیمار را با مواد ضد عفونی کننده مانند آب آهک ضد عفونی کنید. اما بهترین راه، سوزاندن بستر و شعله دادن دیواره های محل نگهداری دام های بیمار است (تصویر شماره ۹).

۶- دام هایی را که بر اثر بیماری تلف شده اند در گودال عمیق (حداقل ۲ متر) دفن کنید. سپس سطح آن محل را با پودر آهک (به ضخامت ۱۵ تا ۲۰ سانتیمتر) بپوشانید (تصویر شماره ۱۰).

۷- توصیه های مأمورین دامپزشکی را درباره این بیماری جدی بگیرید.

تصویر شماره ۹: سوزاندن کف و دیوارهای محل نگهداری دام‌ها با شعله آتش، سبب کشته شدن میکروب‌ها می‌شود.

تصویر شماره ۱۰: دفن بهداشتی لاشه‌های آلوده، سبب جلوگیری از انتشار بیماری می‌شود.

خلاصه مطالب

- * طاعون گاوی یکی از بیماری‌های مهم نشخوارکنندگان است. یکی از حساس‌ترین دام‌ها نسبت به این بیماری، گاو است.
- * طاعون گاوی از راه آلوده شدن غذای دام به خون، ادرار، مدفوع و ترشحات دهان و بینی گاو بیمار، منتقل می‌شود.
- * نشانه‌های بیماری شامل تب بالا، اسهال شدید، ترشحات چشم و بینی، زخم‌های خاص در لب‌ها، سقف دهان، لثه و زیر زبان است.
- * میزان مرگ و میر در این بیماری بسیار زیاد است.
- * بیماری طاعون گاوی درمان ندارد.
- * بهترین و راحت‌ترین راه پیش‌گیری از بیماری، واکسیناسیون گاوها است.

خودآزمایی

دامداران عزیز انشاءالله که مطالب نشریه را خوب و بادقت خوانده‌اید. اکنون قلم و کاغذ آماده کنید و با پاسخ دادن به سئوالات زیر، آموخته‌های خود را مورد آزمایش قرار دهید:

- ۱- حساس‌ترین دام به بیماری طاعون گاوی کدام حیوان است؟
- ۲- ویروس عامل طاعون گاوی از چه راه‌هایی از گاو آلوده به گاو سالم منتقل می‌شود؟
- ۳- نشانه‌های بیماری طاعون گاوی چیست؟
- ۴- بهترین راه پیش‌گیری از بیماری طاعون گاوی چیست؟
- ۵- به جز واکسیناسیون، یک راه دیگر به وجود آمدن ایمنی در گوساله را نام ببرید؟
- ۶- اگر با مورد مشکوک به این بیماری روبه‌رو شدید چه می‌کنید؟
- ۷- دام‌های تلف شده در اثر بیماری را چه باید کرد؟

لیست نشریات منتشر شده

- ۱- هاری چیست؟
- ۲- بهداشت شیر
- ۳- مصونیت زنبور عسل در برابر سموم
- ۴- تب مالت
- ۵- آشنایی با مرتع و مرتعداری
- ۶- روش صحیح پشم چینی
- ۷- تغذیه گاوشیری
- ۸- شیردوشی صحیح و بهداشتی در روستا
- ۹- چرا بوته بکاریم؟
- ۱۰- آشنایی با بیماری نیوکاسل
- ۱۱- تأثیر چرای دام بر روی گیاهان مرتعی
- ۱۲- فرسایش خاک و نتیجه های آن
- ۱۳- نقش آبخیزداری در جلوگیری از حرکت شن های روان
- ۱۴- مبارزه غیرمستقیم با فرسایش خاک
- ۱۵- علت های تخریب مراتع
- ۱۶- پخش سیلاب
- ۱۷- سیل چیست و چگونه بوجود می آید؟
- ۱۸- کویر و کویرزدایی
- ۱۹- خوراندن دارو به دامها
- ۲۰- سم چینی و مراقبت از سم در دامها
- ۲۱- روشهای از بین بردن شاخ در گاو
- ۲۲- جایگاه مناسب دام
- ۲۳- بهداشت آب آشامیدنی
- ۲۴- کاشت تاغ و اهمیت آن
- ۲۵- درختکاری و فایده های آن
- ۲۶- روشهای حفظ آبهای سطحی در مناطق خشک
- ۲۷- روشهای مرتعداری
- ۲۸- روشهای حفظ آب و خاک
- ۲۹- "بندهای سنگ چین، گابیونی و چیری"
- ۳۰- بیماری سل گاوی را بهتر بشناسیم
- ۳۱- بیماری شارین را بهتر بشناسیم
- ۳۲- روشهای دفع زباله در روستا
- ۳۳- طرز تهیه و ساخت سیلوی علوفه
- ۳۴- بهداشت مادر و کودک
- ۳۵- بیماری آنتروتوکسی را بهتر بشناسیم
- ۳۶- بیماری تیلریوز را بهتر بشناسیم
- ۳۷- بیماری تب برفکی را بهتر بشناسیم
- ۳۸- روشهای نگهداری غذا و مواد غذایی
- ۳۹- بیماری طاعون گاوی را بهتر بشناسیم
- ۴۰- پرورش ماکیان (بوقلمون - غاز - اردک)
- ۴۱- عمل آوری فرآورده های لبنی
- ۴۲- مراقبت های قبل و بعد از زایمان گاو میش